

3 april 2020

Handhaving Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Het algemeen uitgangspunt is dat overtreders eerste aangesproken worden en dat daarmee zo min mogelijk handhavingsacties ingezet hoeven te worden.

Wat is verboden?

Hieronder volgen de verboden en specifieke uitzonderingen op die verboden zoals opgenomen in de Noodverordening van 26 maart 2020.

In algemene zin gelden de verboden niet voor:

- a. hulpdiensten en toezichthouders;
- b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen;>

Verbod op samenkomsten

Samenkomsten zowel in als buiten de publieke ruimte zijn verboden. Er kan dus opgetreden worden tegen samenkomsten in een park, maar bijvoorbeeld ook tegen 'coronafeestjes' in studentenhuizen, garages, loodsen en dergelijke. Dit geldt ook voor samenkomsten voor minder dan 100 personen.

Dit verbod geldt niet voor:

- Vergaderingen van gemeenteraden, burgemeester en wethouders, Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, mits niet meer dan 100 deelnemers
- Samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn;
- Uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- Kerk- en moskeediensten, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn.

Verbod ophouden in groepen zonder afstand 1,5 meter in acht te nemen

Het is verboden zich in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter

Dit verbod geldt niet voor:

- personen die een gezamenlijke huishouding vormen;
- kinderen tot en met 12 jaar die samenspelen onder toezicht van een of meer van hun ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen.

Sluiting van gebieden en locaties

Het is verboden zich te bevinden in aangewezen gebieden en locaties. Let op! Dit verbod geldt dus alleen voor gebieden die door de voorzitten van de Veiligheidsregio specifiek zijn aangewezen.

Dit verbod geldt niet voor:

- bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
- personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Verboden openstelling inrichtingen (artikel 2.3 noodverordening):

Het is verboden om een van de volgende inrichtingen geopend te houden:

- a. eet- en drinkgelegenheden, tenzij uitsluitend sprake is van de verkoop, aflevering of verstrekking van eten of drinken voor gebruik anders dan ter plaatse (afhaalfunctie);
- b. sport- en fitnessgelegenheden;
- c. sauna's;
- d. seksinrichtingen;
- e. coffeeshops, tenzij uitsluitend sprake is van de verkoop, aflevering of verstrekking van softdrugs voor gebruik anders dan ter plaatse (afhaalfunctie);
- f. inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden gespeeld;
- g. inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend.

Afhaalgelegenheden dienen er voor te zorgen dat de duur van het verblijf van klanten zoveel mogelijk wordt beperkt.

Dit verbod geldt niet voor:

- inrichtingen in bedrijven die niet voor het publiek toegankelijk zijn (bedrijfskantines en bedrijfscatering) en inrichtingen in hotels ten behoeve van de hotelgasten;

Verbod sanitaire voorzieningen recreatie (artikel 2.5. lid 3 noodverordening)

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen zowel op of bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden geopend te houden.

Op basis van het derde lid van 2.5. is het verboden om sanitaire voorzieningen (gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen) bij recreatieparken en andere recreatieve locaties geopend te houden. Het gaat dan om de locaties van vakantieparken, campings, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes (bijvoorbeeld het zogenoemde 'kamperen bij de boer') en sanitaire voorzieningen bij parken, natuurgebieden en stranden. Het risico bestaat dat op deze locaties bij de gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen. Dit verhoogt op onaanvaardbare wijze het risico op verspreiding van het coronavirus. Daarnaast zal dit verbod naar verwachting bijdragen aan een vermindering van het aantal reisbewegingen en zo een bijdrage leveren aan vermindering van het aantal reisbewegingen in met name de aanstaande vakantieperiode (de Paasvakantie en meivakantie).

Verbod uitoefening van contactberoepen

Dit verbod geldt niet voor zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen

Verboden openstelling onderwijsinstellingen, verplichting om mee te werken aan opvang voor kinderen ouders cruciale beroepen of vitale processen

In onderwijsinstellingen mogen geen onderwijsactiviteiten plaatsvinden tenzij sprake is van:

- a. De organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- b. De (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- c. De organisatie van toetsing en examens, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken; of
- d. Kleinschalig georganiseerde begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is.

Onderwijsinstellingen zijn verplicht om mee te werken aan openstelling ten behoeve van (nood)opvang als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Verboden openstelling kinderopvang

Het is verboden om opvang te bieden in verblijven voor kinderopvang, tenzij sprake is van de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>

Ook hier geldt dat organisaties voor kinderopvang verplicht zijn om mee te werken aan openstelling ten behoeve van (nood)opvang voor kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen.

De voorzitter heeft besloten met gebruikmaking van zijn bevoegdheid uit artikel 3 lid 1 een uitzondering te maken voor kinderen in dezelfde situatie als bedoeld onder d ten aanzien van onderwijsinstellingen.

Verbod toegang zorginstellingen en ouderenzorg

Het is verboden om personen die niet noodzakelijk zijn voor de zorg toe te laten tot een door de zorginstelling beheerde zorgaccommodatie of een woonvorm in de ouderenzorg. Het is ook verboden om zonder toestemming van de zorginstelling aanwezig te zijn in een door die zorginstelling beheerde zorgaccommodatie of woonvorm in de ouderenzorg.

Dit verbod geldt niet voor:

- bezoek aan een naaste in de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden;
- structurele vrijwilligers;
- het gerechtelijk horen van een cliënt op grond van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte personen.

Wie mag handhaven?

- Elke gemeente beschikt over toezichthouders om toe te zien op de naleving van de noodverordening. Zowel politie als de BOA's mogen aanwijzingen geven ter uitvoering van de verordening.
- De politie en de BOA's domein I mogen strafrechtelijk handhaven, dus verbaliseren op grond van 443 Sr. Dit artikel stelt overtreden van de noodverordening strafbaar.
- Conform de regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid van 27 maart 2020, tot wijziging van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in verband met het COVID-19-virus mogen tevens de BOA's domein II en IV strafrechtelijk handhaven, dus verbaliseren op grond van 443 Sr.
- Alle medewerkers belast met handhaving (dus ook handhavingscoördinatoren e.d.) mogen uitvoeringshandelingen verrichten tot uitoefening bestuursdwang. Uiteraard nadat voorzitter Veiligheidsregio dat besloten heeft.

Toezicht en handhaving op verboden samenkomsten, groepsvorming en gesloten gebieden

Deze verboden zien vooral op gedragingen in de openbare ruimte en kunnen niet zonder meer met bestuursdwang gehandhaafd worden. Het aanspreken van personen/groepen en strafrechtelijk optreden/verbaliseren is hier mogelijk. Het in de noodverordening verboden gedrag is strafbaar op grond van 443 Sr.

Het sluiten van gebieden op grond van artikel 2.5 Noodverordening is een ultimum remedium. Het is vooral denkbaar dat een locatie of gebied geheel wordt gesloten indien de verboden aldaar niet of slecht worden gehandhaafd en handhavend optreden van de verboden onvoldoende soelaas biedt. Sluiting dient te geschieden door de voorzitter van de veiligheidsregio. AOV-ers kunnen indien sluiting is gewenst contact opnemen met de operationeel leider (OL).

Indien u een verzoek indient bij de OL dient u de volgende informatie paraat te hebben:

- Een beschrijving van problematiek (locatie, aard en omvang overtredingen, lokaal beeld).
- Welke alternatieve / minder verstreckende instrumenten zijn beproeft. Waarom hebben deze instrumenten niet tot resultaat geleid?
- Indien van toepassing: Wat heeft het overleg met de exploitant/eigenaar van de te sluiten locatie of gebied opgeleverd?
- Waarom is de aanwijzing noodzakelijk (zo mogelijk advies/beeld politie toevoegen)
- Motivering van de duur van de sluiting.
- Indien van toepassing: Te verwachten knelpunten bij handhaving indien de sluiting een feit is.

Toezicht en handhaving op inrichtingen op basis van noodverordening

Feitelijke constatering bij inrichtingen die gesloten moeten zijn

Controleurs spreken eerst de overtredders aan en geven de overtreder de kans om de inrichting/pand/locatie te sluiten en overtreding te beëindigen. Controleurs kunnen meedelen dat het overtreden van een noodverordening een ernstig feit is, dat kan worden meegewogen in de toekomst. Bij een zaak die in strijd met de verordening open is en niet wil sluiten, wordt eerst geverbaliseerd.

Daadwerkelijke sluiting met bestuursdwang

Indien bij een controle een pand/locatie/inrichting niet gesloten is conform de noodverordening en

niet meteen of na de gegeven termijn van 15 minuten de zaak gesloten heeft, kan spoedeisende bestuursdwang worden toegepast. Dit betekent dat de zaak kan worden gesloten en eventueel verzegeld en dichtgetimmerd. Het bovengenoemde en ingevulde controleformulier moet worden gemaïld naar de gemeentelijke afdeling die zorgt voor verdere handhaving.

Op schrift stellen

De lokale gemeenteambtenaar stelt een concept bestuursdwangbeschikking op (artikel 5:31 lid 2 Awb) conform het regionale format en met behulp van het door de controleurs aangeleverde controleformulier. De conceptbeschikking moet zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 10 dagen na constatering/toepassing bestuursdwang worden gemaïld naar veiligheid@nijmegen.nl
Let op: het besluit zal achteraf worden ondertekend door de **voorzitter van de veiligheidsregio**!

Procedure spoedeisende bestuursdwang

Indien na verbaliseren en na hercontrole blijkt dat de inrichting nog steeds in bedrijf is, dan moet door de controleurs onderstaand controleformulier worden ingevuld en een korte tijd (waar mogelijk 15 minuten) geboden om de overtreding te beëindigen. In de tussentijd moet de AOV-er contact zoeken met de OL. De OL zal de spoedeisende bestuursdwang inbrengen bij de voorzitter van de Veiligheidsregio en voor terugkoppeling aan de AOV-er zorgdragen.

Na verkregen toestemming van de voorzitten (via OL) kan spoedeisende bestuursdwang worden toegepast.

Optreden tegen illegaal gebruik gesloten terreinen, niet op basis van noodverordening

Indien een eigenaar/beheerder een terrein gesloten heeft conform de noodverordening, maar derden betreden het terrein toch, dan is het niet de bedoeling om op te treden tegen de beheerder, tenzij hij bij de sluiting onzorgvuldig is geweest (poort opengelaten, sleutels afgegeven aan derden etc.) In dergelijke gevallen is het mogelijk om op te treden tegen de illegale bezoekers op basis van artikel 138 Sr (erfvredebreuk) of 462 Sr (negeren verboden toegang).

Artikel 461 kan alleen worden toegepast indien er sprake is van een duidelijk afgehekt/ afgesloten terrein, waar ook duidelijk kenbaar is dat het betreden niet is toegestaan, bij voorkeur door een 461 bordje.

In andere gevallen kan 138 uitkomst bieden, maar daarvoor is nodig dat een vordering door of namens beheerder wordt gegeven aan de illegale bezoekers.

Let op: artikel 138 Sr kan alleen door politie worden geformaliseerd, art. 461 Sr valt ook bevoegdheid BOA domein 1.

Deze vorm van handhaving kan toegepast worden bij terreinen die door de eigenaar/beheerder/gemeente afgesloten zijn, maar toch betreden worden. Bij terreinen/locaties die op grond van de noodverordening gesloten moeten zijn, kan geformaliseerd worden op grond van artikel 443 Sr. (lijst volgt)

Scenario handhaving Noodverordening weigering sluiting sanitaire ruimtes

Overtreding:

Artikel 2.5 lid 3 Noodverordening

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was en douchevoorzieningen zowel op of bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden geopend te houden.

Overtreder:

Overtreder is degene die de sanitaire voorziening geopend houdt. In dit geval is dat de exploitant van de voorziening (lees: de exploitant van het recreatieterrein)

Procedure handhaving

1. Constatering door BOA en/of politiefunctionaris. De constatering wordt vastgelegd op het controleformulier.
2. Verbalisering door BOA en/of politiefunctionaris. Voor rechtspersonen kan deze boete oplopen tot 4350 euro. De verbalisant mag besluiten om de overtreder eerst mondeling te waarschuwen, zie ook stap 3.
3. Gesprek met overtreder: Overtreder wordt gewezen op de ernstige consequenties die volgen wanneer de overtreding niet onmiddellijk wordt beëindigd. Daarbij kan gedacht worden aan het verhaal van kosten bestuursdwang en sluiting van het recreatieterrein. Op overtreder wordt een dringend appel gedaan om het niet zover te laten komen.
4. Indien de overtreding niet tijdig wordt beëindigd belt door BOA en/of politiefunctionaris met AOV. AOV verzoekt OL om toestemming toepassing spoedeisende bestuursdwang. OL koppelt het verzoek terug met voorzitter veiligheidsregio en lokale burgemeester. Na verkregen (mondelinge) toestemming wordt de sanitaire voorziening door lokaal actiecentrum fysiek gesloten.
5. Achteraf wordt door de taakorganisatie bevolkingszorg het bestuursdwangbesluit op schrift gesteld. Behandeling van eventueel bezwaar, beroep of voorlopige voorziening wordt vanuit de taakorganisatie gecoördineerd.

Scenario handhaving Noodverordening grootschalige overtredingen besloten recreatieterrein

Overtreding:

Denkbare overtredingen zijn:

Artikel 2.1. Verboden samenkomsten en evenementen

1. Het is verboden om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

Artikel 2.2. Niet in acht nemen veilige afstand

1. Het is verboden zich in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.

Artikel 2.3. Verboden openstelling inrichtingen.

1. Het is verboden om een van de volgende inrichtingen geopend te houden: a. eet- en drinkgelegenheden, tenzij uitsluitend sprake is van de verkoop, aflevering of verstrekking van eten of drinken voor gebruik anders dan ter plaatse (afhaalfunctie);

Artikel 2.5 lid 3 Noodverordening

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was en douchevoorzieningen zowel op of bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden geopend te houden.

Overtreder:

Overtreder zijn zowel degene die aan samenkomsten deelnemen als degenen die de samenkomst laten ontstaan of organiseren.

Overtreder is degene die de sanitaire voorziening geopend houdt. In dit geval is dat de exploitant van de voorziening (lees: de exploitant van het recreatieterrein)

Overtreder is degene die zich in een groep bevindt en geen veilige afstand in acht neemt.

Overtreder is degene die een eet- en drinkgelegenheid geopend houdt.

Procedure handhaving

1. Constatering door BOA en/of politiefunctionaris. De constatering van overtreding verbod geopend houden sanitaire of horecavoorzieningen wordt vastgelegd op het controleformulier.
2. Verbalisering door BOA en/of politiefunctionaris. Vaak zal zowel exploitant als bezoekers geverbaliseerd kunnen worden, (zie hierboven uitleg mbt overtreder).
3. Gesprek met exploitant: Exploitant wordt gewezen op de ernstige consequenties die volgen wanneer de overtredingen niet onmiddellijk wordt beëindigd. Daarbij kan gedacht worden aan het verhaal van kosten bestuursdwang en sluiting van het recreatieterrein. Op

overtreder wordt een dringend appel gedaan om het niet zover te laten komen en zelf maatregelen te treffen, bijvoorbeeld door het terrein vrijwillig te sluiten.

4. Indien een groot aantal overtredingen worden geconstateerd die naar inschatting van de BOA en/of politiefunctionaris niet – althans niet zonde risico's – door de BOA en/of politiefunctionaris kunnen worden gehandhaafd neemt de functionaris contact op met diens AOV. Actiecentra wordt geadviseerd om zich door het lokale politieteam te laten adviseren over de wijze waarop naleving van de verordening op een verantwoorde wijze kan worden bewerkstelligd. Bijvoorbeeld door het inzetten van extra politiecapaciteit.
5. Indien de overtredingen kunnen worden beëindigd middels spoedeisende bestuursdwang (bijvoorbeeld het sluiten van een sanitaire- of horecaruimte) volgt afstemming met de OL zoals beschreven in het vorige scenario.
6. Indien blijkt dat het recreatieterrein geheel gesloten dient te worden omdat handhaving van de afzonderlijke overtredingen gepaard gaat met onaanvaardbare openbare orde risico's, risico's voor hulpverleners of een onevenredig beslag legt op de beschikbare capaciteit: AOV verzoekt OL om sluiting. OL zorgt in afstemming met voorzitter veiligheidsregio, kolom politie en lokale burgemeester voor aanwijzing van het recreatieterrein als verboden terrein ex. art. 2.5 van de Noodverordening.

Verzoek aan de AOV is om de OL van de volgende informatie te voorzien:
• Een beschrijving van problematiek (locatie, aard en omvang overtredingen, lokaal beeld). • Welke alternatieve / minder verstreckende instrumenten zijn beproeft. Waarom hebben deze instrumenten niet tot resultaat geleid? • Indien van toepassing: Wat heeft het overleg met de exploitant/eigenaar van de te sluiten locatie of gebied opgeleverd? • Waarom is de aanwijzing noodzakelijk (zo mogelijk advies/beeld politie toevoegen) • Motivering van de duur van de sluiting. • Indien van toepassing: Te verwachten knelpunten bij handhaving indien de sluiting een feit is.

7. De aanwijzing wordt lokaal bekendgemaakt middels een aankondiging bij de ingang van het recreatieterrein en tevens gepubliceerd op de website van VRGZ.

De tekst van de bekendmaking luidt:

[naam locatie/gebied] GESLOTEN – TOEGANG VERBODEN

[naam locatie/gebied] is door de voorzitter van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gesloten tot en met [datum] krachtens artikel 2.5 van de Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Het is een ieder verboden zich in [beschrijving locatie/gebied] te bevinden. Overtreding van dit verbod is strafbaar.]

Zo mogelijk dient de bekendmaking ook aan de exploitant te worden uitgereikt. Leg deze uitreiking vast in een rapport/proces verbaal.

8. Als gevolg van de aanwijzing is het voor een ieder verboden zich op het terrein te bevinden met uitzondering van permanente bewoners en ten behoeve van noodzakelijk onderhoud.
9. Eventuele knelpunten in de handhaving van het gesloten terrein worden door de AOV met OL besproken.

Scenario handhaving Noodverordening grootschalige overtredingen van openbare plaatsen

Dit scenario is gelijk aan het voorgaande scenario met uitzondering van stap 3.

Controleformulier handhaving noodverordening Covid19 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Datum:Tijd.....

(omcirkelen wat van toepassing)

café/restaurant/cafetaria/afhaalzaak/ondersteunende horeca/seksinrichting/coffeeshop/ anders
nl.....

Naam:.....

Adres:.....

Plaats en Postcode.....

Eigenaar/exploitant:.....

(omcirkelen wat van toepassing) de inrichting is geopend voor publiek: Ja / Nee

- Ik zie, ruik, hoor etc. :.....
- Ik spreek de verantwoordelijke aan en deel het volgende mede.....
.....
- zijn / haar verklaring is:

.....

.....

.....

- We hebben gesommeerd om de inrichting te sluiten voor publiek: Ja / Nee
- De verantwoordelijke geeft hier gevolg aan: Ja / Nee
- We hebben een sluitingstermijn gegeven van maximaal 15 minuten: Ja / Nee
- Bij terugkomt bij de inrichting zien we dat de inrichting is gesloten voor publiek: Ja / Nee
- Wij gaan over tot het fysiek sluiten van de inrichting: Ja / Nee

Opmerkingen en aanvullingen:

.....

.....

.....

Naam controleur:

.....